

PATVIRTINTA

VšĮ Joniškio ligoninės vyriausiojo gydytojo
2011 m. kovo 14 d. įsakymu Nr. V-21

VIEŠOJI ĮSTAIGA JONIŠKIO LIGONINĖ
Pašvitinio g. 21, LT-84152 Joniškis

INFORMACINIS LAPAS

APIE GINEKOLOGINĘ APŽIŪRĄ: TYRIMAS PER MAKŠTĮ IR/AR TIESIAJĄ ŽARNĄ,
KOLPOSKOPIJĄ, MAKŠTIES IŠSKYRŲ, CITOLOGINIO TEPINĖLIO IŠ GIMDOS KAKLELIO
PAĖMIMO, ULTRAGARSINIO TYRIMO (ECHOSKOPIJOS) PROCEDŪRAS

BENDROJI INFORMACIJA

1. Ginekologinė apžiūra – tai įprastinis tyrimo būdas, kurį atlieka gydytojas akušeris ginekologas ar šeimos gydytojas, siekdamas įvertinti moters išorinių ir vidinių lyties organų būklę. Apžiūra vyksta ant specialiai tam pritaikytos ginekologinės kėdės, ant kurios gulinti pacientė tiriama per makštį (jei yra turėjusi lytinius santykius) arba per tiesiąją žarną (jei nėra turėjusi lytinių santykių).
2. Pirmiausia gydytojas apžiūri išorinius lyties organus, įeigą į makštį, šlaplės angą, kirkšnių limfmazgius. Po to (jei moteris yra turėjusi lytinius santykius) metaliniu ar plastikiniu skėtikliu išplečia makštį, kad būtų galima apžiūrėti makšties sienelės ir gimdos kaklelį.
3. Sveikų lyties organų apžiūra yra neskausminga, gali būti diskomfortas dėl šalto instrumento, tempimo jausmas. Jei yra makšties gleivinės uždegimas, atrofija (išplonėjimas, išsausėjimas), labai siaura makšties įeiga (dėl anatominių ypatumų, ar anksčiau taikyto gydymo) – apžiūra gali būti skausminga ir tada gydytojas stengsis pritaikyti tinkamus skėtiklius, naudoti drėkiklių (specialiu preparatu sutepami instrumentai, kad palengvinti jų slydimą), sukelti kuo mažiau nemalonių pojūčių.
4. Apžiūrint gimdos kaklelį gali būti imamas citologinis gimdos kaklelio tepinėlis. Citologinis gimdos kaklelio tepinėlis reikalingas gimdos kaklelio išorinio paviršiaus ir gimdos kaklelio kanalo ląstelių - ikivėžinių pakitimų ankstyvai diagnostikai. Šis tepinėlis imamas specialiu šepetėliu ar medine mentele ir šepetėliu – tyrimo paėmimas yra neskausmingas.
5. Taip pat instrumentu nuo makšties sienelių gali būti imama makšties išskyrų - ištyrimui (tiriama dėl galimų uždegiminių pokyčių) - t.y. makšties išskyrų tepinėlis. Tepinėliai tiriami specialioje laboratorijoje. Gydytojas pacientę informuoja, kada reikia atvykti tyrimo rezultatų. Kartais tenka tyrimą pakartoti.
6. Gimdą ir kiaušides gydytojas tikrina čiuopdamas rankomis: vienos rankos vienu ar dviem pirštais per makštį, kita ranka – per pilvo sienelę čiuopiama gimda (vertinant jos dydį, padėtį, konsistenciją, paslankumą, darinius ir kt.), taip pat apčiuopiami kairieji ir dešinieji gimdos priedai (galima įvertinti jų dydį, apčiuopti darinius). Neesant patologijos – apžiūra yra neskausminga. Jei reikia – gydytojas gali tirti per tiesiąją žarną.
7. Kolposkopija - tai makšties gleivinės ir gimdos kaklelio makštinės dalies apžiūra specialiu optiniu prietaisu - kolposkopu. Kolposkopas didina vaizdą 8-50 kartų ir padeda diferencijuoti patologinius pakitimus, anksti diagnozuoti ikivėžinius procesus ir vėžį. Kolposkopas neliečia pacientės kūno. Gimdos kaklelio paviršius sutepamas 3 proc. acto rūgšties tirpalu (tuo metu moteris gali jausti lengvą dilgsėjimą makštyje), bei Lugolio tirpalu (šio preparato sudėtyje yra jodo! Būtinai turite informuoti gydytoją, jeigu esate alergiška jodui). Sveikų ląstelių plotai gimdos kaklelio paviršiuje tampa rudos spalvos, pakitusios ląstelės – baltos arba geltonos spalvos, tirdamas gimdos kaklelio vaizdą gydytojas gali nustatyti pakitimų dydį, kiekį, pobūdį, jei reikia pasirinkti vietą biopsijai paimti.
8. Moterims, neturėjusioms lytinių santykių, gimda ir gimdos priedai čiuopiami: vienos rankos vienu pirštu per tiesiąją žarną, kita ranka – per pilvo sienelę. Čiuopiama gimda (vertinant jos dydį,

padėtį, konsistenciją, paslankumą, darinius ir kt.), taip pat apčiuopiami kairieji ir dešinieji gimdos priedai (galima įvertinti jų dydį, apčiuopti darinius ir kt.). Moterims, neturėjusioms lytinių santykių, gydytojas negali apžiūrėti gimdos kaklelio.

9. Echoskopija – tai tyrimas, kurio metu galima apžiūrėti organus ir vidines struktūras naudojant ultragarso bangas. Echoskopijai naudojamas aparatas susideda iš daviklio ir ekrano, kuriame matomas vaizdas. Vaizdą taip pat galima atspausdinti ir ant popieriaus. Priklausomai nuo tyrimo tipo, echoskopija gali būti atliekama dedant daviklį ant odos arba per natūralias kūno angas, pavyzdžiui makštį ar analinę angą. Oda sutepama specialiu želiu – matomumui sustiprinti. Jei tyrimas atliekamas per makštį ar tiesiąją žarną, ant daviklio maunamas vienkartinė pirštinė ar prezervatyvas. Dubens echoskopijos metu apžiūrima šlapimo pūslė, kiaušidės, kiaušintakiai, gimda, gimdos kaklelis.